

Buro Maerlant
Landschap, Ecologie & Ruimtelijke Ordening

BM-RAPPORT 2017

Etten-Leur Lage Bremberg 8

Ecologische quickscan

J. van Suijlekom, 25 juli 2017

Inhoud

	Blz
1 Inleiding	3
1.1 Algemeen	3
1.2 Methode / doel	3
1.3 Beschrijving van het plangebied en de ingrepen	3
2 Wet- en regelgeving	4
2.1 Wet natuurbescherming	4
3 Bronnenonderzoek	8
3.1 Data uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD)	8
3.2 Gebiedsbescherming	8
4 Resultaten van het veldonderzoek	8
4.1 Algemeen	8
4.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting	8
5 Conclusie en advies	11
Conclusie	11
Advies	11
Literatuur	12

Impressie van het
plangebied
Foto's: Buro Maerlant
11-05-2017.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van Schoenmakers Advies Achtmaal BV heeft Buro Maerlant een ecologische quickscan uitgevoerd ten behoeve van de beoogde ingrepen in het plangebied Lage Bremberg 8 te Etten-Leur. Het veldbezoek werd uitgevoerd op 11 mei 2017. Men is voornemens de huidige agrarische bestemming te wijzigen naar een woonbestemming en een nieuwe woning te bouwen. De aanwezige bebouwing wordt voor dit doel gesloopt.

1.2 Methode / doel

De ecologische quickscan bestaat uit een veldonderzoek en de verslaglegging daarvan. Tijdens het veldonderzoek is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van diersporen zoals uitwerpselen, krab- en graafsporen, en is de vegetatie bekeken. Tevens zijn waarnemingen van aanwezige diersoorten gedaan. Op basis van *expert-judgement* is een inschatting gemaakt van het mogelijke voorkomen van beschermde soorten. Dit is afgewogen tegen de toekomstige ontwikkelingen. Doel van het onderzoek is een goed onderbouwde inschatting te geven, zodat kan worden gehandeld conform de Wet natuurbescherming.

1.3 Beschrijving van het plangebied en de ingrepen

Het plangebied Lage Bremberg 8 (vanaf nu 'het plangebied') is gelegen in het buitengebied van Etten-Leur in de gelijknamige gemeente (zie figuur 1) en omvat een perceel met een boerderij en een schuur. Men is voornemens de huidige agrarische bestemming te wijzigen naar een woonbestemming en een nieuwe woning te bouwen. De aanwezige bebouwing wordt voor dit doel gesloopt. De aanwezige bebouwing verkeerde in vervallen staat. De daken waren reeds verwijderd. Groenelementen rond de bebouwing, zoals zichtbaar op de luchtfoto in figuur 1, waren niet meer aanwezig.

Figuur 1
Globale begrenzing van het plangebied (rood).. Bron luchtfoto: Google.

Wet- en regelgeving

2.1 Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De Europese Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn zijn in deze wet geïmplementeerd. Bevoegdheden inzake ontheffingen en vrijstellingen komen met deze wet te liggen bij de provincie. In sommige situaties is het Rijk bevoegd gezag.

Soortbescherming: drie beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent inzake soortbescherming drie aparte beschermingsregimes: voor soorten van de Vogelrichtlijn, van de Habitatrichtlijn inclusief het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en voor andere nationaal beschermde soorten. Per beschermingsregime gelden aparte verbodsbepalingen en bijbehorende vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden (zie onderstaande tabel).

Tabel 1
Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming.
Bron: brochure soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Ministerie van Economische Zaken.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te verstoren, tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Ontheffing en vrijstelling

Op basis van een ontheffing of een vrijstelling is overtreding van de verbodsbepalingen in principe mogelijk. Aangetoond dient te worden dat er sprake is van geen andere bevredigende oplossing (alternatief), er sprake is van een door de wet genoemd belang (bijvoorbeeld volksgezondheid of openbare veiligheid) en de ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige instandhouding van de soort. Nieuw in de wet is dat voor alle soorten de mogelijkheid wordt geboden te werken volgens een goedgekeurde gedragscode. Indien aan bovenstaand wordt voldaan geldt een vrijstelling als aantoonbaar wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De verbodsbepalingen zijn gericht op het individu, echter wordt bij de beoordeling of kan worden afgeweken van de bepalingen gekeken naar de gunstige instandhouding van de soort. De zorgplicht blijft in de Wet natuurbescherming evenwel van toepassing, óók voor niet beschermde soorten, dit houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor alle planten en dieren en de leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld, echter kan hierop door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

Jaarronde bescherming vogels

Nesten van vogels zijn doorgaans alleen beschermd tijdens het broedseizoen. Van een beperkt aantal vogelsoorten zijn nesten ook in de nieuwe wet buiten het broedseizoen en dus jaarrond beschermd (zie tabel 2).

Tabel 2
Bescheringscategorieën nesten, waarop de verbodsbepalingen van artikel 3.1 en 3.5 Wnb van toepassing zijn: Jaarrond(1 t/m 4) of tijdens het broedseizoen (categorie 5).

Categorie	Omschrijving
Jaarrond beschermde nesten	
1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
Niet jaarrond beschermde nesten Let op: onderbouwing en eventueel nader onderzoek echter gewenst. Indien sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden, zijn ook deze nesten beschermd.	
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: boerenzwaluw, ekster, groene specht en spreeuw).

Van alle categorieën vogels in hierboven genoemde tabel is het belangrijk aan- of afwezigheid van nesten / territoria aan te tonen en sprake is van een mogelijk effect. Via een omgevingscheck en eventueel nader onderzoek is dit mogelijk. Voor categorie 5 - soorten is een potentie inschatting doorgaans voldoende.

Gebiedsbescherming

In de Wet natuurbescherming is gebiedsbescherming op vergelijkbare wijze geregeld als de voormalige Natuurbeschermingswet 1998. Ook in de Wet natuurbescherming wet beoogt men bescherming van gebieden die nationaal en internationaal van belang zijn. Het betreft de bescherming van gebieden op Nederlands grondgebied die vanuit de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn zijn aangewezen. Gezamenlijk vormen deze gebieden een Europees netwerk: Natura 2000. De status van beschermde natuurmonumenten is bij de inwerkingtreding van de nieuwe wet komen te vervallen. Het merendeel van de voormalig beschermde gebieden maken onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland en zijn op deze wijze beschermd.

Ingrepen en effecten

In de Wet natuurbescherming is bepaald, dat handelingen of projecten die mogelijk schadelijk invloed hebben op Natura 2000-gebieden vergunningsplichtig zijn. Door middel van toetsing wordt bepaald of sprake is van effecten, en zo ja in welke mate dit is. Toetsing vindt plaats in drie fasen:

- » orientatiefase of voortoets;
- » verstorings- en verslechteringstoets (bij mogelijke negatieve, maar géén significant negatieve effecten);
- » passende beoordeling (kans op significant negatieve effecten).

Als uit de verstorings- en verslechteringstoets blijkt, dat sprake is van mogelijk negatieve effecten dient in een aanvullende toetsing een effectbeoordeling plaats te vinden en is een vergunning nodig. Het bevoegd gezag (de provincie en in sommige situaties het Ministerie) verleent een vergunning onder strikte voorwaarden, waarbij met voldoende mitigerende en compenserende maatregelen de instandhoudingsdoelstellingen zijn gewaarborgd.

3 Bronnenonderzoek

3.1 Data uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Voor het onderzoek zijn de gegevens uit de NDFF middels quickscanhulp opgevraagd. Het betreft waarnemingen van beschermde soorten krachtens de Wet natuurbescherming binnen een straal van 0 tot 5 km ten opzichte van het plangebied. Dit is exclusief algemene beschermde soorten waarvoor bij ruimtelijke ingrepen een provinciale vrijstelling geldt. De gegevens zijn in de onderstaande tabel weergegeven (tabel 4).

Tabel 4
Data uit de NDFF: waarnemingen strikter beschermde soorten in de omgeving van het plangebied, exclusief algemene soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. © NDFF - quickscanhulp.nl 14-07-2017.

Soort	Soortgroep	Bescherming
Alpenwatersalamander	Amfibieën	wnb-andere soorten
Vinpootsalamander	Amfibieën	wnb-andere soorten
Hazelworm	Reptielen	wnb-andere soorten
Knolspirea	Vaatplanten	wnb-andere soorten
Boommarter	Zoogdieren	wnb-andere soorten
Eekhoorn	Zoogdieren	wnb-andere soorten
Kamsalamander	Amfibieën	wnb-hrl
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl
Watervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl
Buizerd	Vogels	wnb-vrl
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	wnb-vrl
Havik	Vogels	wnb-vrl
Huismus	Vogels	wnb-vrl
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl
Ransuil	Vogels	wnb-vrl
Roek	Vogels	wnb-vrl
Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl
Sperwer	Vogels	wnb-vrl
Steenuil	Vogels	wnb-vrl
Wespendief	Vogels	wnb-vrl
Zwarte Wouw	Vogels	wnb-vrl
grote vos	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten
Bosbeekjuffer	Insecten - Libellen	wnb-andere soorten
Levendbarende hagedis	Reptielen	wnb-andere soorten
Muurbloem	Vaatplanten	wnb-andere soorten
Grote modderkruiper	Vissen	wnb-andere soorten
Waterspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten
Heikikker	Amfibieën	wnb-hrl
Poelkikker	Amfibieën	wnb-hrl
Gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen	wnb-hrl
Drijvende waterweegbree	Vaatplanten	wnb-hrl
Rosse vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl

Bij de uitwerking van de resultaten van het veldonderzoek (zie hier onder) wordt een verwachting uitgesproken in hoeverre deze beschermde soorten in het plangebied aanwezig kunnen zijn en in hoeverre effecten zijn te verwachten.

3.2 Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt ruime afstand (> 9 km) van Natura 2000-gebieden. Zones ten zuiden van de rijksweg A58 en in de ruimere omgeving op een afstand van 500 meter of meer maken onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (of NNN). Door de relatief grote afstand en / of de ligging ten zuiden van de rijksweg, zijn effecten op beschermde gebieden op voorhand uitgesloten.

4 Resultaten van het veldonderzoek

4.1 Algemeen

Het veldonderzoek werd uitgevoerd in de ochtend van 11 mei 2017. Tijdens het veldbezoek was het half bewolkt en droog en was sprake van enige wind, bij een temperatuur van circa 21 °C.

Biotopen

Het plangebied, het deel van de ingrepen, waren de volgende biotopen aanwezig:

- » Boerderij, opgetrokken uit baksteen in ver verval staat. Daken waren reeds in het verleden verwijderd. Regen, wind en zonlicht hadden vrij spel. Muren waren steens.
- » Enkele verspreid staande bomen rond de bebouwing, onder meer zoete kers en es.
- » Randbeplantingen onder meer knotwilgen, liguster en populier.
- » Tuin, waarvan beplantingen recentelijk waren verwijderd.

In het overige deel van het plangebied waren de volgende biotopen aanwezig:

- » Akker met randbeplantingen, onder meer knotwilgen;
- » Open agrarisch gebied met verspreide agrarische bebouwing en bijbehorende erven;
- » Rijksweg met druk verkeer direct ten zuiden van het plangebied;

4.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting

Planten

Op enige afstand van het plangebied zijn blijkens voorhanden verspreidingsgegevens een tweetal beschermde vaatplanten aangetroffen (zie data NDFF in tabel 4). Het betreffen de knolspirea en de muurbloem. In het plangebied zijn geen beschermde planten aangetroffen, dan wel kon het mogelijke voorkomen op basis van het habitat op voorhand worden uitgesloten. Muurplanten werden niet aangetroffen. De aanwezigheid van beschermde vaatplanten kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Zoogdieren algemeen

In de nabijheid van het plangebied zijn de strikter beschermde eekhoorn, boommarter en

waterspitsmuis aangetroffen. In het plangebied ontbrak op voorhand geschikte biotoop voor de waterspitsmuis en de boommarter. Ook voor de eekhoorn was het biotoop weinig optimaal doordat beplantingen grotendeels waren verwijderd. Sporen van de eekhoorn werden niet aangetroffen. De aanwezigheid van strikter beschermde zoogdieren kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

In de (ruimere) omgeving van het plangebied zijn diverse soorten vleermuizen waargenomen, waaronder de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de laatvlieger en de rosse vleermuis. De meeste soorten zijn in meer of mindere mate gebouwbewonend, al is dit voor de rosse vleermuis eerder een zeldzaamheid.

De te slopen bebouwing is beoordeeld als ongeschikt voor vleermuizen. Het dak van de vervallen vervallen boerderij was reeds verwijderd. Regen, wind en zonlicht hadden vrij spel. Beschutte plekken ontbraken voor vleermuizen. Het te slopen schuurtje was opgetrokken uit hout, enkelwandig en aan één zijde geheel open. Plekken om weg te kruipen ontbraken hier eveneens. Sporen van vleermuizen werden ook niet aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen bebouwing kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Foerageergebied

Het plangebied is als foerageergebied potentieel geschikt door de aanwezigheid van bomen, met name nabij randen en de beschutting van de bebouwing. Doordat de ranbeplantingen blijven behouden, blijft het plangebied geschikt voor vleermuizen om te jagen. Negatieve effecten op de foeragemogelijkheden van vleermuizen zijn door de ingrepen niet aan de orde.

Vogels

Algemene / flexibele soorten, niet jaarrond beschermd

In het plangebied werden tijdens het veldbezoek algemene vogels aangetroffen als de merel, de vink, de heggemus en de houtduif. Deze soorten worden ook broedend in het plangebied verwacht. Met name de randen zijn als broedlocatie geschikt. Uiterst algemene en flexibele soorten als de merel en de zanglijster kunnen echter op de meest onverwachte plekken broeden en mogelijk ook in of nabij de te slopen stallen. Daar voor deze soorten ruimschoots alternatieven zijn, is jaarronde bescherming niet aan de orde. Ingrepen buiten de broedperiode zijn zonder meer mogelijk. Door met de sloop rekening te houden met de broedperiode worden effecten voorkomen.

Jaarrond beschermde soorten

Jaarrond beschermde soorten (nesten, categorie 1 t/m 4)

In de nabije omgeving zijn blijkens data uit de NDFF diverse jaarrond beschermde vogels aangetroffen, onder meer enkele soorten roofvogels, uilen en soorten als de huismus, de steenuil en de kerkuil. Sporen en/of potenties voor roofvogels werden niet aangetroffen in het plangebied. De huismus, in deze tijd van het jaar prominent aanwezig nabij nestlocaties,

werd niet in het plangebied en de ruime omgeving aangetroffen. Sporen ontbraken eveneens. De aanwezigheid van de huismus kan redelijkerwijs worden uitgesloten. Het plangebied heeft potenties voor uilen, echter ontbraken sporen. De aanwezigheid van uilen kan redelijkerwijs worden uitgesloten. De aanwezigheid van nesten van jaarrond beschermde vogels in de ruimere omgeving is voor de plannen niet relevant.

Vissen

In het plangebied ontbreekt open water. Effecten op vissen zijn dan ook niet van toepassing.

Amfibieën

Blijkens de data uit de NDFF zijn in de nabijheid van het plangebied diverse soorten strikter beschermde amfibieën aangetroffen. Binnen het plangebied worden geen strikter beschermde soorten verwacht doordat geschikte landbiotoop ontbreekt en water ontbreekt in het plangebied. De aanwezigheid van strikter beschermde amfibieën in de ruimere omgeving is voor de plannen niet relevant.

Overige soortgroepen

Voor de overige door de Wet natuurbescherming strikter beschermde soortgroepen ontbreekt geschikt leefgebied in het plangebied. Effecten zijn door de aard van de ingrepen ook niet aan de orde.

5 Conclusie en advies

Conclusie

Soorten

In het plangebied of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, zijn de volgende potentiële natuurwaarden aangetroffen waar rekening mee gehouden dient te worden:

- » Algemene broedvogels (niet jaarrond beschermd).

Effecten en ontheffingen

Door conform het advies rekening te houden met eventueel broedende vogels, worden effecten eenvoudig voorkomen. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is voor de plannen niet noodzakelijk.

Beschermde gebieden

Het plangebied ligt niet in beschermde gebieden krachtens Natura 2000, EHS / de Provinciale Verordening. Er is voldoende aannemelijk gemaakt, dat effecten van de plannen op beschermde gebieden in de ruimere omgeving uitgesloten zijn.

Advies

Doordat er een kans bestaat, dat broedende vogels nabij de te slopen bebouwing en het toekomstige bouwvlak aanwezig zijn, wordt aanbevolen met sloop en / overige geluid en trilling producerende werkzaamheden rekening te houden met de broedperiode. De meeste vogels broeden in de periode maart t/m juli, soms augustus. Door buiten deze periode te starten wordt eenvoudig voorkomen dat broedende vogels worden verstoord. Ook wordt verstoring voorkomen door vóór 1 maart te starten zodat vogels direct nabij gelegen plekken zullen mijden om te gaan broeden. Het opzettelijk verstoren van broedende vogels is conform de Wet natuurbescherming niet toegestaan.

Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, en J.B.M. Thissen, 1992.
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Diepenbeek, A. van, 1999.

Veldgids Diersporen (tweede druk, 2003). KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Meijden, R. van der, 2005. Heukel's flora van Nederland. Wolters-Noordhoff, Groningen.

Internet

- » Google maps
- » <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan/>
- » http://www.natuurindegemeente.nl/aandeslagmetdenatuurwet/wp-content/uploads/2016/12/Soortenbescherming_bij_ruimtelijke_ingrepen_1.3_15122016.pdf
- » www.nederlandsesoorten.nl
- » <http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/flora-en-faunawet-ffw/ontheffing-vrijstelling/soortenstandaard>

Buro Maerlant BV Dorpsstraat 17 4271 AA Dussen

T 085 877 86 85

E info@BuroMaerlant.nl | www.BuroMaerlant.nl

KvK 63036371

Etten-Leur Lage Bremberg 8

Ecologische quickscan